

Sammenslutningen af Frie Rudolf Steiner Skoler i Danmark Sekretariatet, Strandvejen 102, 8000 Århus C.

Jepe Flummer
Lindevej 3, 8260 Viby J
Tel. Priv.3123 6215
Tel. Skole 86 140900
Fax : 86116811
Email jf@flummer.net

Århus d. 17.03.05

Til Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Vedrørende foretræde for uddannelsesudvalget ang. lovforslag L105 m. v.

Tak for muligheden for at fremføre synspunkter og særlige problemer, som vi her vil anføre kort.

Sammenslutningen af Frie Rudolf Steiner-skoler i Danmark støtter Dansk Friskoleforenings argumenter og anmodning om at sætte forslaget, eller dele heraf, i bero med henblik på en præcisering og diskussion af de enkelte deles mål og konsekvenser.

Overordnet finder vi konstruktionen af lovforslaget og især dets bemærkninger yderst uheldige og vil mene, at en adskillelse af problemerne - at nogle bør have et fagligt løft, og interessen i at forhindre finansiering af bestemte udemokratiske holdninger m.v. - vil tjene både klarhed og tillid til lovgivningen.

Den frie skoles selvforvaltning er baseret på, at undervisningspligten ligger hos forældrene. Det er forældrene, der påtager sig en også samfundsmæssig opgave i privat regi, på eget initiativ. Dansk tradition værner om denne respekt for de enkelte forældres evne til at iagttage og vurdere kvaliteten af deres børns skolegang på egne præmisser, dette karakteriserer et højtudviklet civilt samfund. Det afspejles i friskoleloven. Et civilt samfund i balance mellem demokratisk sindelag og respekt for det enkelte individ. Et sådant samfund kan bedst varetage opdragelsesrollen med midler, der er dette samfunds selvforståelse nærmest. I filosofisk forstand etisk individualisme.

Vi ser det som et tilbageskridt at indskrænke forældreretten og frihedsgraderne i de frie skoler på den måde, som det kan læses ud af forslaget og dets bemærkninger. Forældre og de frie skoler bør indrømmes større medindflydelse på og ansvar for løsningen af eventuelle konkrete problemer, herunder høres i det lovforberejdede arbejde.

Forslaget og bemærkningerne bør gennearbejdes, således at de når et sagligt forsvarligt niveau. Arbejdet bør gives tid til den fornødne omhu og ekspertise, herunder med inddragelse af de frie skoler.

Rudolf Steiner-skolerne har ydermere nogle særlige områder, hvor de vil komme så voldsomt i klemme, at de reelt er truet på deres eksistens som frie skoler med en alternativ læreplan.

Steinerskolerne har deres egen læreplan, deres egen pædagogiske metode og egne evalueringer. Skolen er eksamensfri. Der findes ikke prøver med karakterer. Personlige vidnesbyrd kan ikke lægges på nettet, endsige omskrives til gennemsnit.

Lovforslaget, især tolket ud fra nogle af bemærkningerne, indebærer indskrænkninger i den pædagogiske frihed og metode på Rudolf Steiner-skoler, hvor kravet til "at stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i FS", de facto betyder, at man kan forvente at Folkeskolens faglige indhold (holdninger), fastsat i FS slutmål og delmål og konsekvent evalueret med FS-prøver (obligatorisk 9.klasseprøve ?) vil blive et krav.

Krav om direkte sammenlignelighed truer udviklingen af denne pædagogik væsentligt. Det vil ramme nerven i skolens selvforvaltning, dens metodefrihed og indskrænke forældrevalget generelt. Der savnes entydighed og præcisering i forslagets bemærkninger til, hvorledes sammenligneligheden tænkes evalueret og dokumenteret.

Skolerne er afhængige af, at en kommende lov sikrer muligheden for, at denne pædagogik kan drives og udvikles videre uden specificerede centrale krav om indhold, metoder, evalueringer eller holdninger ud over den formulering, der allerede nu findes i friskoleloven. ('at stå mål med...', dvs. at være lige så god eller egnet).

Det bør anerkendes og præciseres, at forskellige faglige indhold kan have samme dannelsesmæssige værdi, bibringe samme kompetencer og samtidig sikre chancelighed. At forskellige evalueringsmetoder kan sammenlignes og hver på sin måde dokumentere kvalitet. Også bestemte kvaliteter.

Det er muligt at sammenligne de kompetencemål, der opstilles, eller er under opstilling, for hhv. FS og frie Grundskoler, herunder Rudolf Steiner-skoler, og således ved en mere åben formulering sikre en større bredde og frihed i den enkelte skole, også for de enkelte forældre i deres valg.

Der er i Den Europæiske Traktat sikret forældre ret til valg af skole efter pædagogisk overbevisning. Der bør også i Danmark sikres forældre/frie skoler ret til at nyde tilskud til undervisning på andet pædagogisk grundlag end FS slut- og delmål. Dette er et uvurderligt gode ved det danske samfund. Dette bør præciseres i lovforslaget.

Statens rimelige og legitime ret til at fordre tilsyn med anvendelsen af offentlige midler bør hvile på videst muligt decentrale og pædagogisk fagligt kompetente personer: forældre som borgere og uafhængige institutioner, frie af politiske og erhvervmæssige interesser, i et samarbejde. Det er barnets sunde og dannelsesmæssige udvikling, og ikke samfundets aktuelle behov, der skal være det centrale mål for undervisning og opdragelse i grundskolen.

Rudolf Steiner-skolerne i Danmark står i dag i en proces med at modernisere og udvikle deres evalueringssystem, så det kan sammenlignes med, hvad tilsvarende Steinerskoler har i fx Holland, Schweiz og Tyskland. Her er skolernes evalueringer og kvalitetssikringssystemer statsanerkendte og certificerede. De danske skoler deltager i et udviklingsarbejde herom og vil kunne udvikle og

implementere sådanne metoder i forlængelse af de evalueringsmetoder, der allerede er praksis i skolerne i Danmark, i løbet af en kort årrække.

Et overordentlig stort problem for Steinerskolerne kommer ikke alene fra dette lovforslag (§ 1 med fjernelsen af muligheden for at give undervisning på 10. klassetrin), men står tydeligere i Regeringsgrundlaget: ”Målretning af det nuværende 10.klasse-tilbud.”

Af landets 17 Rudolf Steinerskoler har de 10 p.t. undervisning på 10.klassetrin og de 5 en yderligere overbygning af 11.-og 12. skoleår. Disse to klassetrin er ikke formelt anerkendte og derfor uden offentligt tilskud. Gennem mere end 30 år har der været adgang til videregående uddannelser via dispensationer og kvote 2 optag. At eleverne klarer sig godt, er undersøgt i 2003.

Dette har været en praksis siden 1970 og været genstand for flere samtaler mellem ministerium og skolerne gennem årene.

Under Den Fri Ungdomsuddannelse var det muligt, at eleverne opnåede tilskud til skolegang i det sidste, 12. skoleår, - som uddannelsens første del. Med bortfaldet af denne lov ramtes disse skoler hårdt af den økonomi, der aldrig har været tilstrækkelig. Dette er fortsat et stort problem.

Med et evt. bortfald af muligheden for at opnå tilskud til undervisning på 10. klassetrin vil den økonomiske situation blive skæbnesvanger for disse skolers 10. klassetrin, og dermed i realiteten for hele ungdomsuddannelsestrinnet.

Vi anmoder om, at formuleringen fra §1 bibeholdes, således at skolerne tillige kan omfatte 1-årig undervisning på 10.klassetrin og 1-årige børnehaveklasse. At der evt. indrømmes ministeren muligheder for at give dispensation på særlige betingelser, som skolerne gerne indgår et samarbejde om. At der alternativt findes måder, hvorpå et tilskud kan udløses, uden at eleverne skal have et særligt behov, evt. i en overgangsperiode, som skal give mulighed for etablering af en ny ungdomsuddannelse. Jf. at man ønsker, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Skolerne blev modtaget i Uddannelsesudvalget i foråret 2002 med deres problem vedr. disse ældste klassetrin. Vi fik det gode råd at udarbejde et forslag til en ungdomsuddannelse, der ville forholde sig til den eksisterende lovgivning, her den nye gymnasielovgivning, og beskrive den således, at den ville kunne sammenlignes med denne.

Dette arbejde har vist sig meget omfattende, men forventes færdigt som en skitse inden for kort tid.

På den aktuelle baggrund vil skolerne i nærmeste fremtid bede om at måtte fremlægge deres forslag for ministeriet og de politiske partier og måske blive hjulpet til en videre udvikling, således at der inden for en overskuelig tid kunne tilbydes en Rudolf Steiner-pædagogisk, almendannende og studieforberedende ungdomsuddannelse svarende til de gymnasiale uddannelser.

Udvalgets medlemmer takkes for opmærksomhed

Med venlig hilsen

På Sammenslutningens vegne

Jeppé Flummer